

Õiguskantsler

Ülle Kiviste
vallavanem
Kaiu Vallavalitsus
vald@kaiu.ee

Teie nr

Meie 12.07.2017 nr 7-5/170763/1703035

Koha-aadressi muutmine

Austatud Ülle Kiviste

Õiguskantsleri poole pöördus Kaiu valla elanik (edaspidi *avaldaja*), kes elab ühes majas oma sugulasega. Nad elavad faktiliselt sama maja eri osades ega moodusta ühist leibkonda. Kuna neile oli rahvastikuregistrisse märgitud sama aadress, loeti nad automaatselt üheks leibkonnaks ja nad ei oleks seetõttu sügisel saanud üksi elava pensionäri toetust. Rahvastikuregistris täpsustamata andmete tõttu võib toetusest ilma jääda palju tegelikult üksinda elavaid pensionäre.

Vastavalt [ruumiandmete seadusele](#) (RAS) määrab koha-aadressi vald või linn. Aadressi täpsusest ja tegelikkusele vastavusest sõltub üksi elava pensionäri toetuse saamine. Seega peab hea halduse tava kohaselt vald vajadusel aadressi muutma võimalikult kiiresti, seadmata inimesele liigseid bürookraatlikke tõkkeid.

Antud juhul teatas avaldaja probleemist vallavalitsusele, kuid vald ei võtnud lahenduse leidmiseks midagi ette. Pärast õiguskantsleri nõuniku sekkumist võttis vald avaldajaga ühendust, ent ei asunud probleemi lahendamaks, nagu seadus ja hea halduse tava seda ette näeb, vaid soovis avaldajalt kirjalikku taotlust eraldi koha-aadressi saamiseks ja selle esitamise järel veel ka ehtisregistrile andmete esitamise teatist. Seega määrati avaldajale eraldi koha-aadress ning muudeti rahvastikuregistris elukoha aadress peale tarbetult pikka ja avaldajat õigustamatult koormavat menetlust.

Üksi elava pensionäri toetus on riiklik toetus, mis määratakse üksikpensionäridele rahvastikuregistri andmete põhjal. Linnast või vallast sõltub toetuse andmise üks põhitingimus ehk pensionäri täpne aadress rahvastikuregistris. Vallavalitsus pidanuks algatama koha-aadressi muutmise kohe, nõudmata inimeselt eraldi kirjalikku avaldust. Inimene ei pruugi osata küsida õiget lahendust, näiteks paluda õige haldusmenetluse algatamist. Üldjuhul sõnastab ta oma probleemi. Kohalik omavalitsus peab seejärel otsustama, kas ja millisel viisil ta saab probleemi lahendada ([haldusmenetluse seaduse](#) § 36).

Seega tulnuks mõista avaldaja soovi saada eraldi koha-aadress kohe, kui avaldaja murega pöördus. Taoline suuline taotlus tuleb HMS § 14 lg 2 järgi protokollida. Seejärel oleks vald pidanud algatama ruumiandmete seaduse (RAS) § 55 lg 1 järgi koha-aadressi muutmiseks haldusmenetluse.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Järgnevalt rikkus KOV haldusmenetluse eesmärgipärasuse põhimõtet, kui küsis avaldajalt ehitisregistri teatist koha-aadressi muutmiseks. Koha-aadressi muutmiseks tuleb KOV-l pärast menetluse algatamist teavitada sellest vajadusel eluruumi omanikku. Kui omaniku arvamus on muul viisil selgeks tehtud, pole seda vaja eraldi küsida (RAS § 55 lg 3). Antud juhul oli tegemist omanikuga.

Kui KOV on otsustanud, et koha-aadressi muutmine on põhjendatud, tuleb tal esitada uus koha-aadress Maa-ametile registreerimiseks (RAS § 56). Maa-amet kontrollib uue aadressi vastavust nõuetele ning registreerib nõuetekohase koha-aadressi aadressiandmete infosüsteemis. Seejärel saadab infosüsteem KOV-le aadressi määramise kinnituse. Kui uus koha-aadress on määratud, peab KOV [rahvastikuregistri seaduse](#) § 47 järgi muutma isiku elukoha aadressi andmed rahvastikuregistris ning teavitama elanikku aadressi muutumisest. Selle toiminguga peab KOV tegema omal algatusel ning inimene ei pea esitama elukohateadet.

Haldusmenetluse seaduse § 5 lg 2 kohaselt tuleb haldusmenetlus viia läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, võimalikult kiirelt ja lihtsalt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele.

RAS-st ei tulene igakordset vahetut seost koha-aadressi määramise ja ehitisregistris andmete muutmise vahel (võrdle RAS § 55 lg 4 ls 2 nt RAS § 57 lg-ga 2). Et konkreetset juhul saanuks vald koha-aadressi muuta täiendava teatiseta, pidanuks vald koha-aadressi määramise ja ehitisregistri korrastamise menetluse eraldama.

Loodan, et selgitustest on abi teiste samasuguste küsimuste kiirel ja sujuval lahendamisel.

Palun Teil oma edaspidises tegevuses eeltooduga arvestada.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise